

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/246/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112209866
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3112209866.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v právnej veci navrhovateľa H., zastúpeného D. proti odporcovi I., o zaplatenie 14.041 Eur s príslušenstvom, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 11. novembra 2013, č.k. 14C/425/2012-96, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojím rozsudkom odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 14.041 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne, zo sumy 14.041 Eur od 01.01.2011 až do zaplatenia a náhradu trov konania 842 Eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, k rukám D. J. T. Okresný súd vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 06.10.2009 bola medzi dlžníkom - odporcom a veriteľom - I. H. uzavretá zmluva o pôžičke, na základe ktorej veriteľ poskytol dlžníkovi bezúročnú pôžičku 14.041 Eur a tento sa zaviazal pôžičku vrátiť do 31.12.2010. Podľa čl. IV zmluvy pôžičku bol dlžník povinný zabezpečiť záložným právom v prospech veriteľa na byt v jeho osobnom vlastníctve, nachádzajúci sa v k.ú. C.. V čl. V zmluvy dlžník podpisom zmluvy potvrdil veriteľovi prevzatie peňažnej sumy vo výške 14.041 Eur. Zmluvou o postúpení pohľadávky č. XXXX/XXX zo dňa 23.01.2012, uzavretej medzi I. H. a navrhovateľom bola pohľadávka z tejto pôžičky postúpená na navrhovateľa. Odporca tvrdil, že uvedenú sumu neprevzal. Svedkovia I. H., S. H. a E. H. vypovedali zhodne, že pôžička bola odporcovi odovzdaná v hotovosti, v jeho kancelárii v B. - R. XXX, a to ešte pred podpisom písomnej zmluvy v roku 2009. Peniaze boli vyplatené na 3 x, a to 2 x po 5.000 Eur a raz cez 4.000 Eur. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd preukázané, že odporca si požičal sumu 14.041 Eur na základe ústnej zmluvy o pôžičke od I. H.. Ústna zmluva bola platne uzavretá, pretože sa v konaní výsluchom svedkov preukázalo, že peniaze boli odporcovi fyzicky odovzdané v hotovosti. Skutočnosť, že o tom neexistuje žiaden príjmový a výdavkový pokladničný doklad a peniaze neboli prevedené bankovým prevodom, nemajú za následok neplatnosť zmluvy o pôžičke, uzavretej medzi dvoma fyzickými osobami. Ústna zmluva o pôžičke bola následne potvrdená písomne uzavretou zmluvou dňa 06.10.2009 a odporca nedokázal súdu hodnoverne vysvetliť, z akého dôvodu podpísal zmluvu o pôžičke medzi dvoma fyzickými osobami (nie medzi spoločníkmi obchodnej spoločnosti ani podnikateľmi) a svojím podpisom potvrdil prevzatie peňazí, keď tomu tak podľa neho nebolo a údajná dohoda mala zniet' na prevod pôžičky bankovým prevodom. Zmluva o pôžičke nebola nakoniec zabezpečená záložným právom, čo však taktiež nemá vplyv na jej platnosť. Okresný súd mal nesporne preukázané, že bola platne uzavretá zmluva, na základe ktorej si odporca požičal a fyzicky prevzal od pôvodného veriteľa sumu 14.041 Eur a mal pôžičku vrátiť do dohodnutej doby, teda do 31.12.2010. Dňom nasledujúcim, teda od 01.01.2011 bol odporca

s plnením dlhu v omeškaní a navrhovateľovi vznikol nárok požadovať od neho popri plnení aj úrok z omeškania. Výšku úrokov z omeškania súd stanovil podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov, pričom výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ku dňu 01.01.2011 bola základná úroková sadzba ECB 1 %, čiže výška úroku z omeškania predstavuje 9 % ročne (1 % + 8 percentuálnych bodov). Pretože odporca neuhradil dlh dobrovoľne, okresný súd ho k tomu zaviazal. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil § 657, § 517 ods. 1, veta prvá, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1, § 151 ods. 1, ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie odporca a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a návrh zamietol. Uviedol, že k vyplateniu sumy 14.041 Eur, ktorá mala byť predmetom zmluvy o pôžičke zo strany veriteľa - I. H., nikdy nedošlo. K podpisu zmluvy o pôžičke došlo 06.10.2010, kedy došlo k založeniu spoločnej s.r.o. s názvom O., kde I. H. je 70 % vlastníčkou až doposiaľ, pričom pri zakladaní tejto spoločnosti mu pani H. sľúbila, že mu pomôže finančnou hotovosťou, ktorú by splatil z aktivít tejto spoločnosti. Zmluva bola uzatváraná pod tlakom a zo zistného presvedčenia pani H., že peniaze súrne potrebuje, keďže sa dostal do nepriaznivej finančnej situácie a jeho firma vykazovala stratu. Vedela, že urobí čokoľvek, aby sa k peniazom dostal. Zotrvával na svojom tvrdení, že peniaze mu žiadnym spôsobom vyplatené neboli doposiaľ. Poukazoval na skutočnosť, že pani H. netlačila ani na zábezpeku zriadenia záložného práva na 2-izbový byt v F. C., ako vyplývalo zo zmluvy o pôžičke. Mal za to, že pojednávanie sudkyne bolo voči nemu zaujaté, nakoľko dala za pravdu pani H. a svedkom S. H. a E. H. (manžel a dcéra pani H.) a vôbec neprihliada ku skutočnosti, že v ich výpovediach nebola zhoda. Ďalej uviedol, že nepozná takých dobrosrdečných ľudí, ktorí prídu a cudziemu človeku požičajú na pekné slovo uvedenú finančnú čiastku, pričom dcéra pani H. ho ani nepoznala. Tvrdil, že svedkovia pred súdom vypovedali krivo a na základe ich výpovedí súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávne právne vec posúdil, a preto nevykonal ďalšie dôkazy, ktoré on žiadal vykonať, a to doklad o bankovom prevode alebo príjmový doklad a záložné právo na byt, ktoré bolo a malo byť vykonané na základe zmluvy o pôžičke.

Navrhovateľ vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že na základe ústnych zmlúv o pôžičkách, uzavretých medzi I. H. ako veriteľom a odporcom ako dlžníkom a následne písomne potvrdených dňa 06.10.2009, poskytla veriteľka odporcovi peňažnú pôžičku vo výške 14.041 Eur a odporca sa zaviazal ju vrátiť do 31.12.2010. V článku V ods. 1 potvrdenia o zmluvách o pôžičke dlžník podpisom tejto zmluvy potvrdil veriteľovi prevzatie peňažnej sumy vo výške 14.041 Eur. Uvedené potvrdili i svedkovia I. H., S. H., E. H., z ktorých výsluchu je zrejmé, že veriteľkou bola reálne poskytnutá uvedená finančná suma, ktorej prevzatie odporca potvrdil svojím podpisom na samotnej zmluve o pôžičke. Pravosť svojho podpisu na zmluve o pôžičke odporca nespochybnil. Nebolo preukázané, že by zmluvu o pôžičke uzavrel pod nátlakom, či v omyle. Za irelevantné považoval, že neexistuje výdavkový doklad alebo výpis z bankového účtu o poukázaní finančných prostriedkov zo strany veriteľky a rovnako bezvýznamné je i tvrdenie odporcu, že záložné právo, dojednané v prospech veriteľky v zmluve o pôžičke, bolo len formálne a v praxi nebolo realizované, nakoľko sa jedná len o zabezpečovací inštitút, ktorý nemá vplyv na platnosť zabezpečovaného záväzku. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania, ktoré nevyčísľil.

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu podaného odvolania a jeho dôvodov a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní odporcom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa. Odvolacie námietky odporcu vo veci samej sú totožné s jeho tvrdeniami, ktoré uplatnil pred súdom prvého stupňa. Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa v danej veci vykonal dostatočné dokazovanie, na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Námietky odporcu, uvedené v podanom odvolaní, nemohli v danej veci privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje.

Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd dodáva nasledovné:

V danej veci sa navrhovateľ od odporcu domáhal zaplata sumy 14.041 Eur s príslušenstvom titulom plnenia zo zmluvy o pôžičke, ktorú uzavrela ako veriteľka I. H. a ako dlžník odporca, ktorá pohľadávka mu bola postúpená I. H. zmluvou o postúpení pohľadávky č. XXXX/XXX zo dňa 23.01.2012.

Súd prvého stupňa návrhu v celom rozsahu vyhovel z dôvodu, že mal za preukázané reálne odovzdanie finančnej čiastky 14.041 Eur na základe ústnej zmluvy o pôžičke uzavretej medzi I. H. a odporcom, ktoré bolo potvrdené svedkami vypočutými v tomto súdnom konaní a písomne uzavretou zmluvou o pôžičke zo dňa 06.10.2009, v ktorej odporca svojim podpisom potvrdil prevzatie peňazí. Odporca hodnoverne nevedel vysvetliť, z akého dôvodu takúto zmluvu podpísal, pokiaľ by k odovzdaniu peňazí nedošlo.

Podľa § 101 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a dbajú na pokyny súdu.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti (§ 153 ods. 1 O.s.p.).

V sporovom občianskom súdnom konaní sa uplatňuje prejednacia zásada. Účastník má jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky, spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia, nesie ten účastník konania, ktorý tieto povinnosti nesplnil. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ účastník konania nesplní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazné bremeno ako procesný inštitút v sporovom občianskom súdnom konaní spočíva v zodpovednosti účastníka konania za to, že v konaní budú preukázané tie rozhodné skutočnosti, ku ktorým sa dôkazné bremeno viaže. Ak neboli preukázané tvrdenia účastníka, tento dôkazné bremeno neuniesol, čoho následkom je rozhodnutie súdu vo veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť vo veci samej aj v takých prípadoch, keď neboli preukázané určité skutočnosti, významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci (či už z dôvodu nečinnosti účastníka, ktorý nesplnil povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení stanovenú v § 101 a v § 120 ods. 1 prvej vety O.s.p. alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec).

Okruh rozhodujúcich skutočností, ktoré sa týkajú povinnosti tvrdenia a povinnosti označenia dôkazov na preukázanie tvrdení je daný hypotézou právnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena.

V danej veci sa navrhovateľ svojho nároku domáhal titulom plnenia zo zmluvy o pôžičke uzavretej medzi I. H. ako veriteľom a odporcom ako dlžníkom s tým, že zmluvou o postúpení pohľadávok mu bola pohľadávka z tejto zmluvy I. H. postúpená.

Právny vzťah zo zmluvy o pôžičke, upravený v ustanoveniach § 657 a § 658 Občianskeho zákonníka, vzniká dohodou zmluvných strán, na základe ktorej jedna strana prenecháva druhej veci určené podľa druhu a druhá strana vráti po určitom čase veci toho istého druhu. Rozsah dôkazného bremena, teda okruh skutočností, ktoré ako rozhodné musia byť preukázané, ako aj to, kto je nositeľom dôkazného bremena, vyplýva z hmotného práva, a to z ust. § 657 Občianskeho zákonníka. Žalujúci veriteľ má povinnosť preukázať uzavretie zmluvy o pôžičke a na jej základe poskytnutie peňažnej sumy a žalovaný dlžník, ak sa chce úspešne ubrániť, musí preukázať zánik záväzku, a to buď splnením dlhu alebo iným spôsobom.

Podstatnými náležitosťami zmluvy o pôžičke peňazí, čo je prípad súdnej veci, je dohoda veriteľa a dlžníka o výške pôžičky, o reálnom odovzdaní a prenechaní dohodnutej sumy, o povinnosti dlžníka vrátiť veriteľovi rovnakú sumu a určenie času vrátenia peňazí. Medzi podstatné náležitosti tejto zmluvy nepatrí písomná forma, takže zmluva o pôžičke peňazí môže byť uzavretá i ústne alebo konkludentným spôsobom. V tomto prípade však výlučne veriteľa zaťažuje dôkazné bremeno preukázať existenciu dohody účastníkov zmluvy o jej podstatných náležitostiach.

Navrhovateľ v konaní tvrdil, že medzi I. H. a odporcom bola uzavretá ústna zmluva o pôžičke, došlo k reálnemu odovzdaní peňazí i dohode o vrátení požičanej sumy, ktoré tvrdenia preukázal nielen svedeckými výpoveďami svedkov, ale i písomným potvrdením zmluvy o pôžičke uzavretej dňa 06.10.2009, v ktorej listine odporca písomne potvrdil prevzatie žalovanej sumy.

Odporca nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti netýkali, a preto, pokiaľ sa chcel v konaní úspešne brániť, musel tvrdiť, že zmluvu o pôžičke s I. H. neuzavrel, že nedošlo k reálnemu odovzdaní peňazí, alebo, že svoju zmluvnú povinnosť splnil a na svoje tvrdenia označiť dôkazy. Teória práva v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie dôkazného bremena medzi účastníkov konania v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti účastníkov hmotnoprávneho vzťahu.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ svoje tvrdenia o existencii zmluvného vzťahu medzi jeho právnou predchodkyňou I. H. a odporcom, vyplývajúci zo zmluvy o pôžičke, preukázal. Odporca ním tvrdené skutočnosti, že nedošlo k reálnemu odovzdaní peňazí zo zmluvy o pôžičke, bez akýchkoľvek pochybností nepreukázal, nepredložil, ani neoznačil relevantné dôkazy na svoje tvrdenia, neuniesol preto bremeno dôkazu a musí niesť následky nesplnenia si svojej procesnej povinnosti označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, následkom čoho je neúspech v tomto súdnom konaní.

Odporca namietal, že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhované dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p.).

Odvolací súd dodáva, že zo znenia ust. § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p. vyplýva, že citovaný dôvod na odvolanie nie je daný v prípade každého opomenutia vykonania navrhnutých dôkazov, ale len v prípade, pokiaľ súd prvého stupňa nevykonal dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, teda dôkazy, ktoré by mohli byť spôsobilé preukázať právne významnú skutočnosť pre rozhodnutie vo veci samej.

Pokiaľ sa odporca domáhal vykonania dôkazov, a to predloženia dokladu o bankovom prevode alebo písomnom doklade o prevzatí peňazí a doklade o zriadení záložného práva na byt, ktoré malo byť vykonané na základe zmluvy o pôžičke, odvolací súd konštatuje, že uvedené dôkazy nebolo potrebné vykonať, nakoľko ich vykonaním nemohla byť preukázaná právne významná skutočnosť pre rozhodnutie v danej veci. Navrhovateľ ani netvrdil, že došlo na základe zmluvy o pôžičke k odovzdaní peňazí medzi veriteľom a dlžníkom prostredníctvom bankového prevodu, alebo, že by existoval samostatný príjmový doklad o ich prevzatí, naopak, tvrdil a preukazoval reálne odovzdanie finančnej hotovosti priamo pri osobnom stretnutí veriteľa a dlžníka (odporcu), a to svedkami, ktorí boli v konaní vypočutí pod následkami krivej výpovede a písomným potvrdením zmluvy o pôžičke podpísaným odporcom, vrátane prehlásenia o prevzatí peňazí. Rovnako skutočnosť, že nedošlo k zriadeniu záložného práva na nehnuteľnosť odporcu v zmysle písomného potvrdenia zmluvy o pôžičke, ktorá skutočnosť medzi účastníkmi sporná nebola, nemá žiaden vplyv na skutkové a právne závery súdu.

Odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p. uplatnený odporcom daný nebol.

Pokiaľ odporca dôvodil, že zákonná sudkyňa v danej veci bola voči jeho osobe zaujatá, odvolací súd vychádzal z ust. § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Ide o odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. g) O.s.p. (rozhodoval vylúčený sudca).

Odvolací súd preskúmaním danej veci nezistil žiadne procesné pochybenie alebo postup zo strany zákonnej sudkyne voči odporcovi v priebehu súdneho konania, z ktorého by vyplývala jej zaujatosť, keď námietky odporcu v tomto smere sa ukázali ako nedôvodné. Z objektívneho pohľadu teda nemožno mať pochybnosti o nezaujatosti zákonnej sudkyne, ktorá rozhodovala vo veci na súde prvého stupňa, ktorý prejednal a rozhodol túto právnu vec.

Z tohto dôvodu odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. g) O.s.p. splnený nebol.

Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1, § 151 ods. 1, ods. 2 O.s.p. a úspešnému navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, napriek tomu, že bol v konaní úspešný a náhradu trov konania si uplatnil, nakoľko si náhradu trov odvolacieho konania, spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia, nevyčísľil a iné trovy odvolacieho konania mu z obsahu spisu nevyplývajú.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.